

de lichamen, en zooals nu blijkt over het leven der onderdanen, zonder eenig uit haar roeping en gezag voortvloeiend recht”.

Van een plicht der Overheid inzake de volksgezondheid schijnt de driestar-schrijver nooit gehoord te hebben, vooral ook ten opzichte van infectie ziekten, waarbij het recht der Overheid tegen den roekeloozen buurman op te treden door Dr. Kuyper verdedigd is. Zoo ook door Lohman, waar hij het recht der Overheid inzake de vaccinatie erkent, als aangetoond kan worden, dat er ook voor de gevaccineerden gevaren bestaat, of „dat de algemeene welvaart en gezondheid noodwendig gevaar loopen”. Behalve op dit gevaar, dat bestaat, had ook wel op de gevaren gelet moeten worden, die de kinderen treffen, door hunne zoo groote vatbaarheid voor deze ziekte.

Het recht van den dwang heb ik bepleit uitgaande van het anti-revolutionaire standpunt. Noch Kuyper, noch Lohman, hebben een poging gedaan mijn betoog te ontzenuwen <sup>1)</sup>. Prof. L. Lindeboom en Ds. C. Lindeboom gaan evenmin daarop in, maar beroepen zich bij herhaling op Grotjohan, den bekenden hygiënist, die den hygiënischen toestand zoo gunstig vindt, dat hij den dwang *thans* niet meer noodig acht; doch vergeten dat hier politiek niet is uitgesloten. Hij toch is socialist en het zijn vooral de socialisten in Duitschland, die zich tegen den dwang verzetten, zooals in Engeland weer een andere partij.

De socialisten doen, wat bij ons een deel der Christenen doen, ze verzwijgen wat aan hun politiek schade zou doen. Zoo b.v. Grotjohan verzwijgt de ervaring opgedaan in Zwitserland, in die Kantons, waar geen dwang heerschte en wat Engeland te zien geeft; nooit zonder pokken en een sterfte aan pokken schommelend tusschen 1—3000 per jaar.

Door de Anti-Revolutionaire partij is het vraagstuk van den beginne af door de politiek in verkeerde banen geleid,

1) Lohman schreef mij alleen er nooit meer over te zullen schrijven,